

G4SPRESS

G4S Eesti infoleht nr 4 (88) • juuli / august 2009 • Ilmub aastast 1995

“ Me kõik, alates tippjuhtkonnast ja lõpetades värskete katseajaga töötajatega, kanname koos muudatuste raskust proportsionaalselt seni ettevõtte majandusedust teenitud hüvedega.

Eela Velström
Loe lk 2

Teenetärgid lastele
G4S andis mai lõpus Tartus üle teenetärgid kahele Võru Kreutzwaldi gümnaasiumi poisile, kes aitasid uppumisohust päästa kolm algklassilast.

Loe lk 3

Teise elu turvamees
Peeter Põldsamil tundub olevat kaks selgelt lahku löödud elu. Esimene elu on elu roomajatele. Teist elu ta elab selleks, et saaks esimest elu elada. G4S on see teine elu.

Loe lk 4

Tule ja vee mees
Eesti rannavalve isa Henry Seemel on sõna otseses mõttes mees, kes kõndinud läbi tule ja vee. Kogu Henry töö on ühel või teisel viisil olnud seotud päästmisega.

Loe lk 5

Parim aeg turvalisust tugevdada
Aktsiatung ning intressimäärad võivad kogu maailmas olla langenud, kuid mõningad turvalisusega seotud valdkonnad on tõusuteel.

Loe lk 6

Kõva naine
G4S peamaja administraatorilauas istuv tagasihoidlik ja õbluke Olga Andrejeva on tänavuse Kõva Mehe Jooksu kõige kõvem naine.

Loe lk 7

Kepikõnnipäeva fotokonkurss

Maikuu toimunud kontorirahva kepikõnnipäeval anti töötajatele Andrus Ossipi poolt kaasa üleskutse pildistada. Pilte saadeti G4SPressile umbes 500, neist 432 sai intranetti üles pandud. Andrus Ossip ja lehe toimetuse valisid välja paremiku, mille seas ka Priit Keskla pilt raba laudteest.

Vaata pilte lk 4-5

Uus kollektiivleping tõi uusi soodustusi

■ Äsja üheks ettevõtteks liitunud G4Sis reguleerib töösuhteid uus kollektiivleping, mis pakub töötajatele varasemast rohkem soodustusi.

Uus kollektiivleping tööandja ja töötajate esindajate vahel sõlmiti ASis G4S Eesti 29. juunil ja kehtima hakkas see 1. juulil – ettevõtete ühendamise päeval. Sõlmitud lepingu osapoolteks on AS G4S Eesti ning töötajate esindajatena ametiühing ja usaldusisikut. Endistes tütarettevõtetes – ASis G4S Ida-Eesti, ASis G4S Lääne-Eesti, ASis G4S Lõuna-Eesti ja ASis G4S Sularahakeskus – kehtinud kollektiivlepingud kaotasid uue lepingu jõustumisega oma kehtivuse. Uus kollektiivleping on jõus kaks aastat.

Ainulaadne Eestis

“Uus kollektiivleping on meile teadaolevalt esimene kolmepoolne leping Eestis, kus tööandja partneriteks on nii ametiühing kui ka usaldusisikut,” kirjeldas lepingu omapära G4S Eesti personali-

direktor Eela Velström. ASI G4S Eesti juhatuse esimehe Andrus Ossipi sõnul oli kontserni ettevõtete ühinemise üheks eesmärgiks ühtlustada ka sisemisi tööprotsesse ning töökorralduse ja töötasu maksmise aluseid. “Uus kollektiivleping ühinenud ettevõttes on suur samm selles suunas, et kõik sarnaseid tööülesandeid täitvad inimesed, ükskõik kus Eestimaa nurgas, oleks tööandja poolt võrdselt koheldud,” ütles Ossip.

Seepärast olid tööandja esindajad üpris hämmeldunud, kui ametiühingud lükkasid pool aastat kestnud läbirääkimiste lõpusirgel tagasi tööandja pakkumise kehtestada lepingus turvatöötajate miinimumtasu sätet, mis mõnes Eesti piirkonnas oleks töötajate palga tõstnud. Ametiühingu esindajad eelistasid sellele lepingupunkti, mille kohaselt peab G4S ametiühingusse kuuluva töötaja soovil tema palgast kinni ja kan-

Usaldusisik töötajatele toeks

1997. aastast ettevõttes töötav Marvin Torga on mitmeid aastaid tegutsenud töötajate usaldusisikuna. Praegu on Marvin ametis vastloodud Karjäärikeskuses.

Mis on Sinu peamised ülesanded ja väljakutsed usaldusisikuna?

Usaldusisikut tegevavad selleks, et kaitsta töötajate huve ja õigusi. Kord kuus toimuvad töönookogu koosolekud, kus tööandjaga arutatakse erinevaid probleeme ja

muresid, kuulatakse ülevaateid ettevõttes toimuvast. Palju tuleb külastada erinevaid mehitud valve objekte, et tutvuda sealsete töötingimustega ja kuulata töötajate muresid. Samuti on usaldusisikut meelsasti valmis igal ajal vastama töötajate telefonikõnedele ja kirjadele, et arutada tööelus toimuvat.

Kuidas saad oma praegusel ametikohal töötajate heaolu suurendamisel kaasa aidata?

töönormidesse ja edaspidi sõltuvad töösuhted paljuski just kollektiivlepinguga kehtestatud tingimustest. “Kollektiivlepingul on suur roll töösuhete ühtlustamisel, korrastamisel ja töötajatele mõeldud soodustuste kujundamisel,” ütles Velström. “Soodustusi on uues lepingus laiendatud staažikatele töötajatele ja lapsevanematele ning oluliselt on paranenud töökeskkonna ja -ohutusega seotud tingimused.”

Uudsena on näiteks sis-

Mentorite süsteemi tuleks kaasajastada ja ühtlustada. Nii uut kui vanadel töötajatel on Karjäärikeskuse näol olemas koht, kuhu oma muredega pöörduda. On selleks siis tahtmine vahetada objekti või mingid muud mured.

Alati on meie juurde oodatud nõu saama ka need inimesed, kes soovivad meie ettevõtetest lahkuda.

Loe karjäärikeskusest lähemalt lk 3

nab ühingu arvele tema liikmemaksu.

Vastab uuele seadusele

Personalidirektor tõi esile, et uus kollektiivleping on abiks ka tööandja ja töötajate vahel uue Töölepinguseaduse reguleerimata valdkondades. Nimelt ei sekku uus Töölepinguseadus, mis jõustus samuti 1. juulist, enam paljudesse seni seadusega rangelt reguleeritud

se toodud punkt, et tööandja maksab kas isale või emale lapse sünni puhul 2000 krooni. Sama suurt toetust maksab tööandja töötajale lähedase inimese (abi-kaasa, laps) surma korral. Leping paneb tööandjale kohustuse töötajat tööjuubeli puhul tunnustada.

Lähemalt saab lugeda uue leppe pakutavatest tingimustest ja soodustustest siseveebis net.g4s.ee ja personaliosakonnas.

Andres Lember

Sinu eest valvel

Töökohtade hoidmise hind

juhiveerg

2009. aasta on toonud väga paljude Eestimaa elanike jaoks kaasa raskete otsuste langetamise aja. Kas ollakse ise omanikud ja tööandjad, palgalised juhid, spetsialistid või oskustöötajad – sõltumatult tööturul osalemise viisist ootame me kõik oma tööst ja tegevusest tulemit ja vahendeid nii lihtsalt harjumuslikuks äraelamiseks kui ka elujärje jätkuvaks parandamiseks.

Selle viimase osas oli ühiskond lähiminevikus helde, tõusid nii majandusnäitajad tervikuna kui nende toel ka kasumid ja palgad. Üldise kasvu juures jäid pea märkamatuks kasvavad hinnad. Aga tegelikult oli just kliendi käest saadav kõrgem teenuse hind see, mis võimaldas meil kindla regulaarusega töötajate palku tõsta.

Eela Velström
personalidirektor

Juhatusel liikmete, kõikide juhtide ja spetsialistide põhipalku oleme lisaks sellele vähendanud 10%.

Muutunud olukorras, majandusraskuste sees olles oleme me ikka kõik koos ja käitumise loogika on ettevõtjatel, klientidel ja töötajatel ühine – püütakse kokku hoida ja toime tulla vähemate kulutustega. Inimestena vaatame kauplustes hindu ja valime säästutooteid, sageli vaatame rahakotti ja jätame mitte hädavajaliku ostu hoopis tegemata. Väga selge suund madalamatele hindadele ja valikulisele suhtumisele valitseb ka teenuste turul. Hinnatõusust ja käibe kasvust tulnud lisaressurss töötajate paremaks tasustamiseks on nüüd kadunud, me võitleme turul klientide hoidmise eest ja seisame silmitsi paratamatu käibelangusega, mis ulatub paljudel objektidel lausa veerandini senisest tasemest.

Viimase poole aasta jooksul on meie ettevõttes kõik palgad langenud. Turvatöötajate ja tulemuspalkadega ametikohtade sissetulekuid on mõjutanud eelkõige eespool kirjeldatud hinna- ja käibekriis. Juhatusel liikmete, kõikide juhtide ja spetsialistide põhipalku oleme lisaks sellele vähendanud 10%. Me kõik, alates tippjuhtkonnast ja lõpetades värskete katseajaga töötajatega, kanname koos muudatuste raskust proportsionaalselt seni ettevõtte majandusedust teenitud hüvedega.

Meie palgad on langenud, aga meie töökohad on alles. Kindlasti ootame me tulevikult paremaid väljavaateid ja hoiame meie kontserni kogenud ja hea professionaalse ettevalmistusega töötajaid nende ootuste täidemeinku. Võrreldes paljude teiste majandusharudega oleme hetkel isegi heas seisus, kuna meie teenuste – ühiskonna turvalisuse hoidmisega seotud tegevuste järele – on nõudlus endiselt kõrge ja isegi suurenemas. Igaüks meist saab oma tööga olla toetuseks G4S Eesti turvateenuste jätkuval kvaliteedile.

Rasked ajad on katsumus, millega toimetulekuks peame pingutama, aga mille edukaks läbimiseks on meil koos meie lojaalsete klientide ja töötajatega kõik eeldused olemas.

Ida piirkonna staažikad töötajad Mäetaguse mõisas vastuvõtul.

G4S õnnitleb tööjuubeli puhul

Juunis pidas G4S mees meie staažikaid töötajaid, kellel täitunud 15, 10, või 5 aastat ettevõttes. Jõhvis, Tartus, Pärnus ja Tallinnas korraldatud tänuüritustel esinesid Anna-Liina Võsa ja Tarmo Eespere laulude kavaga "Tea for two". Juhatusel esimees Andrus Ossip andis üle teenetemärgid.

15 aastat

- Vladimir Gorski, tehnik
- Tatjana Ivanova, turvatöötaja
- Svetlana Belõh, turvatöötaja
- Svetlana Veedla, teenindusadministraator
- Vladimir Volchikhin, tehnik
- Aleksandr Konin, turvatöötaja
- Juri Remizov, turvatöötaja
- Olga Raudsepp, personalijuht
- Jevgeni Drumov, tehnik
- Andrei Glaz, turvatöötaja
- Oleg Ivanov, turvatöötaja
- Sergei Ivšnikov, turvatöötaja
- Sergei Kiršin, turvatöötaja
- Liubov Larionova, turvatöötaja
- Valeri Petrov, turvatöötaja
- Aleksandr Trifanov, turvatöötaja
- Andrei Allikas, turvatöötaja
- Vladislav Ivanov, turvatöötaja
- Marina Simonova, kliendihaldur
- Nadežda Mussik, raamatupidaja

- Svetlana Luik, turvatöötaja
- Toomas Mikson, turvatöötaja
- Kaljo Siimer, turvatöötaja
- Endel Viert, tehnik
- Toomas Ruisu, esinduse juhataja
- Heldur Nigul, turvatöötaja
- Aivar Lahesaare, teenistusjuht

- Vahur Trepp, turvatöötaja
- Valentin Beljajev, turvatöötaja
- Heikky Tulp, turvatöötaja
- Aivar Rõõm, turvatöötaja
- Jaak Kerstna, turvatöötaja
- Egon Sartakov, turvatöötaja
- Mihkel Udusaar, turvatöötaja
- Kaja Ets, peaspetsialist
- Vladimir Kaspinskiy, peaspetsialist
- Urmak Käbi, turvajuh
- Maiu Piirimets, kliendihaldur

10 aastat

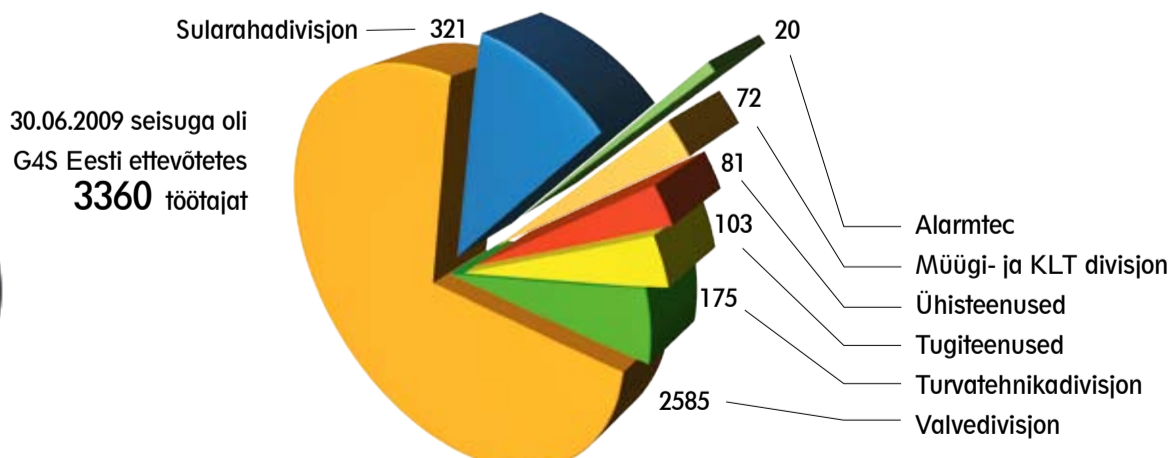
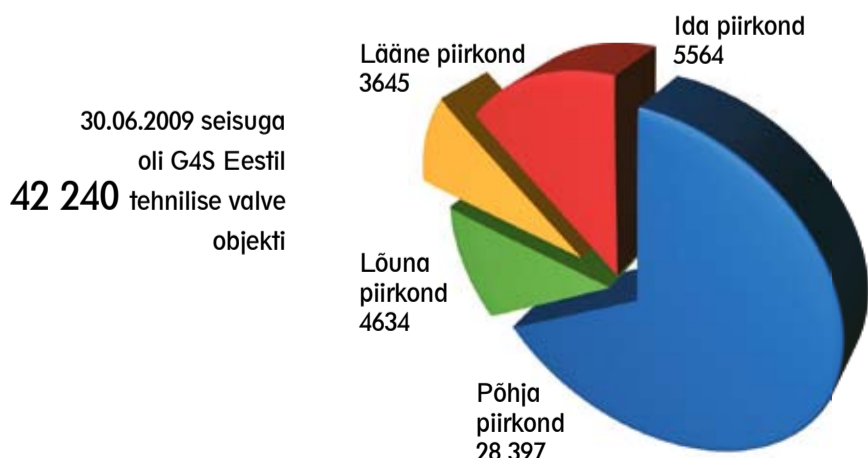
- Gennadi Suvorov, turvatöötaja
- Andrey Strizhov, tehnik
- Heino Morel, turvatöötaja
- Elja Innos, turvatöötaja
- Tatjana Melnikova, turvatöötaja
- Anna Kekštiene, turvatöötaja
- Lembit Kaiva, turvatöötaja
- Aleksandr Ossadtši, turvatöötaja
- Gert Kalgre, turvatöötaja
- Olga Johanson, raamatupidaja
- Olav Liisveld, valveosakonna juhataja

- Imre Soom, haldusosakonna juhataja
- Valeri Taranov, turvatöötaja
- Andrei Vassiljev, turvatöötaja
- Rein Kuusemäe, turvajuh
- Anatoli Metelkin, kliendihaldur
- Anu Heiberg, raamatupidaja
- Marek Einaste, turvatöötaja
- Tatjana Gavriljuk, turvatöötaja
- Dmitri Mantšenko, turvatöötaja
- Valeri Vassiljev, turvatöötaja
- Anry Valgepea, turvatöötaja
- Denis Bartoš, turvatöötaja
- Andrei Nikolajev, turvatöötaja
- Kristjan Koemets, turvatöötaja
- Raivo Loost, turvatöötaja
- Andrei Stepanov, turvatöötaja
- Virgo Jõgiste, tehnik
- Astrid Kask, pearaamatupidaja

- Janika Lill, kliendihaldur
- Helve Lustmets, raamatupidaja-kassapidaja
- Toivo Riik, haldusjuht
- Tanel Sõlg, turvajuh
- Heino Jokk, tehnik
- Jaan Kaelep, turvatöötaja
- Kaja Karro, turvatöötaja
- Toomas Orumaa, turvatöötaja
- Aare Avarsalu, turvatöötaja
- Viktor Dutka, turvatöötaja

- Nikolai Gnatenko, turvatöötaja
- Tõnu Helm, turvatöötaja
- Urmak Ilves, turvatöötaja
- Leonid Ivanov, turvatöötaja
- Maret Ivanova, turvatöötaja
- Aivo Kiil, turvatöötaja
- Valeriy Kuznetsov, turvatöötaja
- Viktor Morozov, turvatöötaja
- Alla Möller, turvatöötaja
- Muhamad Normatov, turvatöötaja
- Dmitri Raštšikov, turvatöötaja
- Aleksandr Urõvski, turvatöötaja
- Uno Vallimäe, turvatöötaja
- Viktor-Pavel Kolju, turvatöötaja
- Guldar Luik, turvatöötaja
- Peeter Prans, turvatöötaja
- Raido Reits, turvatöötaja
- Aleksandr Polkovnikov, turvatöötaja
- Oksana Sankina, tehnilise valve operaator
- Juri Antonov, tehnik
- Riina Jefimova, personalispetsialist
- Viktoria Kossenkova, kliendihaldur
- Eero Liivandi, klienditeeninduse arendusjuht
- Aune Martmaa, personaliarvestuse osakonna juhataja
- Andres Pastarus, ressursi- ja arendusjuht
- Aleksei Serov, tehnik
- Ragner Valter, spetsialist

5aastase staažiga töötajate nimekirja loe intranetis: net.g4s.ee.

G4SPress
G4S Eesti infoleht
Ilmub aastast 1995
Telefon 6 511 825

Väljaandja:
AS G4S Eesti
Tammsaare tee 25
Tallinn 11314

Toimetus:
Katrin Paas
Andres Lember
Meelis Piller

Toimetuse kolleegium:
Hendo Priimägi
Imre Soom
Marve Kibena

Janno Juhkov
Merlyn Laur
Tarmo Pärjala

Kujundus: Meelis Piller
Trükk: AS Spin Press
Tiraaž: 1800

■ **Turvafirma G4S andis mai lõpus Tartus üle teenetemärgid kahele Võru Kreutzwaldi gümnaasiumi poisile, kes aitasid uppumisohest päästa kolm algklassilast.**

G4S tunnustas teenetemärgiga "Vapruse eest" Võru Kreutzwaldi gümnaasiumi esimese klassi õpilast **Armando Möttust** ja sama kooli kaheksanda klassi poissi **Alari Otsa**.

Kolm last vees

Armando ja Alari osalesid 15. jaanuaril Võrus kolme Kreutzwaldi gümnaasiumi algklassipoiisi päästmisel, kes olid läinud mängima Koreli ojale ning läbi nõrga jää vette vajusid.

Õnnetust märkas esimesena 1. klassi poiss Armando Möttus. Ta hakkas appi hüüdma ja see ei jäänud tähelepannuta. Kisa kuulis ja hädasolijaid märkas Kreutzwaldi gümnaasiumi 8. klassi õpilane Alari Ots. Ta võttis endal jope seljast ja vedas kaks poissi sellega kaldale. Kolmandale ulatasid nõõri juba appihüüete järgi sündmuspaigale tõtanud täiskasvanud mehed.

"Poiste otsusekindlus, Alari kiire tegutsemine ning Armando julgus väärivad eeskujuks seadmist mitte ainult lastele, vaid ka täiskasvanutele," ütles ASi G4S Eesti juhatuse esimees Andrus Ossip.

Õnnetust märganud Armando on õpetajate iseloomustusel tagasihoidlik ja väga vaikne poiss, kelle puhul võinuks pigem karta, et poiss õnnetust nähes hirmunult eemale jookseb.

"Nägin, et kolm poissi kukkus vette, jooksin sinna, vaatasin, kas kuskil on inimesi ja kutsusin abi," seletas väikemees ise teenetemär-

G4S tunnustas lapselupäästjaid teenetemärgiga

Väike ja vapper – noor elupäästja Armando Möttus.

G4S Eesti juhatuse esimees Andrus Ossip annab teenetemärgi Alari Otsale.

kide üleandmise järel Kanal 2 reporterile. Küsimusele, et kuidas see abikutsumine käis, vastas poiss sosinal: "Hüüdsin appi."

Andrus Ossipi sõnul tuleb lisaks Alari kangelasteole esile tõsta just Armando õiget käitumist.

"See väikemees tegutses hädalokkorras ainuõigelt, ta ei jooksnud ehmatuses minema, ei tormanud ise haprale jääle, vaid tegi just seda, mis temale oli jõukohane – kutsus abi. See oli tema väga oluline roll selles päästeoperatsioonis," ütles Ossip.

Olümpiavõitja tänu

G4S andis teenetemärgid poistele üle Tartus Toomemäel, kus 29. mai pärastlõunal toimus 5.-7. klasside õpilastele õpetlik ja põnev seiklusspordiüritus Suur Semu Seiklus. Noorte elupäästjate tunnustamisel osales ka kahekordne olümpiavõitja Kristina Šmigun-Vähi, kelle sõnul nõudis poiste kangelastegu kindlasti suurt eneseületamist. „Tean, millise hinnaga saavutatakse suuri eneseületamisi, ning tunnen seetõttu nende poiste vastu suurt austust,“ ütles Kristina Šmigun-Vähi.

G4S algatas lapselupäästjate tunnustamise tava 2006. aastal. Esimese noore elupäästjana tunnustas G4S Kehra keskkooli õpilast Tõnis Pilli, kes päästis Jägala jõel uppumissurmast kaks endast väiksemat last.

Andres Lember

lühidalt

Ligi 4000 õigusrikkujat

G4Si töötajad pidasid tänava esimese poolaasta jooksul kinni ja andsid politseile üle 3943 õiguskorra rikkujat, neist 81 protsenti jäi vahele poevargusel. Võrreldes eelmise aasta sama perioodiga kasvas politseile üle antud õigusrikkujate arv 90 võrra. Poevargusel vahele jäänuid andis G4S tänava kuue kuu jooksul politseile üle 2300 korral, seda on 174 võrra rohkem kui mullu samal ajal. Muude õigusrikkumiste – sissehõlmised, kallaletungid, kõrtsikaklused, narkojoove, avaliku korra rikkumised valveobjektidel jmt – tõttu andis G4S lõppenud poolaastal politseile üle 743 inimest, seda on 84 võrra vähem kui eelmise aastal samal perioodil.

Rannavalve lahendas 1316 rikkumist

Üle Eesti 14 rannas rannakülastajate turvalisust tagav G4S Rannavalve lahendas juunis 1316 avaliku ja heakorra rikkumist. Üle poole korrarikkumistest – kokku 737 – registreeriti Tallinna rannades. Esmaabi osutasid G4Si Rannavalve töötajad juunis 183 korral. Uppumisohtu sattus G4Si valvatavates rannades juunis üks inimene. 25. juunil märkas G4Si paadipatrull Piri rannas poi külge klammerdunud mees-terahvast. Ilmnes, et mees ujus poidi ja tagasiujumiseks jõudu ei jätkunud. Rannavalvurid toimetasid hättasattunu kaldale.

G4S hingas ühes pidulistega

Juuli alguses toimunud Laulu- ja Tantsupidu turvas G4S Eesti. See oli suur au ja suur vastutus. Meie valvata oli 9 suurt väravat, hulk uksi ja kaks suurt ja mitmed väiksemad platsid, lisaks täita hulk muid ülesandeid. Proovidel ja pidustustel hoidis turvajuhi Kristiina Eelmaa kindla käe all silma peal kokku kuni 170 turvatöötajat. Pidulisi oli koos esinejatega mitme päeva peale kokku üle paarisaja tuhande. Kenasti riides lauluravast ei ole agressiivne ja turvatöötajate kannatust proovile panev seltskond, ning turvafirma ülesanne sellisel üritusel on pigem juhatav-abis-tav-teavitav.

Gerly Tuisk
Personalidivisjoni arendusjuht

Värbamiskeskuse asemel alustas tööd Karjäärikeskus

■ Tallinnas alustas tööd G4Si Karjäärikeskus, kust töötajad saavad teavet, kuidas ametiredelil edasi liikuda, või kurta ükskõik mis laadi muid tööalaseid muresid.

Karjäärikeskus asub endises Värbamiskeskuses Mustamäe tee 5. See on koht, kust suur hulk turvatöötajatest on alustanud tutvumist meie ettevõttega, saanud infot pakutatavate objektide, turvatöötajate esitatavate nõudmistega ja töölevormistamise protseduuride kohta. Paljude inimestega oleme aktiivselt suhtlema jäänud ka pärast töölepingu sõlmimist. Ikka tullakse infot küsima palga, soodustuste või ürituste kohta.

Aegade jooksul on meie roll ja eesmärgid muutunud.

Lisaks uute töötajate värbamisele tegeleme ka mitmete teiste oluliste teemadega, mille puhul on põhjust meie juurest läbi astuda.

Meie poole võid pöörduda:

- kui tunned huvi erinevate töövoimaluste kohta kontserni sees;
- kui soovid vahetada objekti või ametiredelil edasi liikuda;
- kui leiad, et lisaks oma põhitööle võiksid tegeleda "noorte" väljaõppe ja mentorlusega;
- kui sul on tööalaseid

Karjäärikeskuses on oma abikätt ulatamas värbamisspetsialist Aveliina Kalviste ja mehitamise spetsialist Marvin Torga.

muresid või vajad mõne teema kohta lisainfot;

- kui soovid rääkida töötajate usaldusisikuga;
- soovid osaleda ajutiste ürituste turvamisel;
- kui otsid Interneti kasutamise võimalust;
- kui kuulud G4S Spordiklubisse ja soovid spordiklubi särki;

- kui lahkud meilt töölt ja soovid infot tööturuvõimaluste kohta (Töötukassa, töötasingud vm).

Kui juhtub, et me ise ei oska sind aidata, uurime välja, kes seda teha saaks. Karjäärikeskuses on oma abikätt ulatamas värbamisspetsialist Aveliina Kalviste ja mehitamise spetsialist Marvin

Torga. Aveliina ja Marvin on mõlemad meie pikaajalised töötajad, kes tunnevad nii ettevõtet kui ka turvatööd läbi ja lõhki. Küllap on paljud teist näinud Marvinit töötajate esindajana tutvumas teie töötingimustega ja teie huvisid kaitsmas.

Karjäärikeskus on avatud igal tööpäeval 9-17. Meile küllatulekuks ei pea ette helistama, heameel on ka ootamatute külaliste üle. Kommi ja head nõu saab ikka!

Kui helistada soovid, siis numbril 6888 393. Kui aga e-kirja kirjutada, siis personal@ee.g4s.com. Suhtle julgelt, jagatud mure on pool muret. Kõned, kirjad ja küllalised on oodatud üle Eesti.

Gerly Tuisk
Personalidivisjoni arendusjuht

Teise elu turvamees

hobi

Peeter Põldsam on ennast oma ussidega sisse seadnud Pärnu kesklinna silla juures väärrikas majas. Mõni meeter tema Minizoo uksest asub kunagise Pärnu linnaarhitekti Olev Siinmaa jooniste järgi sadakond aastat tagasi loodud käimla. Sadakond meetrit kesklinna poole Endla teater ja viiskümmend sammu eemal Vaasa park.

Olen kuulnud, et selle maja tornis olevas toas kummitab, et üks naine, kes sõja ajal mürgitatud kohvi jagas, ei saavat nüüd muidu rahu, kui peab voodipeatsis magajat vahtima. Sellesama torni all ma Peetrit ootangi. Selle kummituse asja küsin ma Peetrit kindlasti järele.

Ta jõuab kiirel kõnnil. Käis õhtust lõunasööki söömas. Suppi. Keldrisse viival uksele lööb vastu loomaiale iseloomulik soe lõhn. Kõik klaasitüügid ja puurid on usse täis.

"Kuidas ma neid nime-tama pean? Ussid? Maod?" Ootuspärast fanaatiliselt pedantsust Peetri vastuses ei ole: "Nimeta kuidas tahad. Aga üldiselt on mul siin ainult roomajad." Rahvamees. Saab aru, et siin ei ole zooloogia tund, et küsija on tavapärane ussikaugne inimene.

Uksest astub sisse perekond Soomest. Ostab pileti ja hakkab viisakalt esimesest puurist vaatamisega pihta. Peeter seletab giidina kannatlikult iga akvaariumi ja puuri juures. Tüdimust juba ei tea-mitmes-kord sama juttu rääkides, ei paista kuskilt. Tema naine, kes samuti Peetri ussidega st roomajatega tegeleb, jätkab poolelijäänud vestlust.

"Kas see on teil töö või hobi?"

"No ikka töö." Hääles on pisut kahtlust.

Ma küsin teisiti: "Kas sellest suvekuudel saadud piletitulust jagub, et nende eest hoolitseda? Ma kujutan ette, et see elekter, ruumide rent, toit ju maksab üksjagu."

"Ei, ei! Ei jagu, eks sellepärast Peeter mujal tööl käibki."

Mujal, see on Pärnu Loodusmajas õpetajaks ja G4S-is turvameheks. Tervise sanatooriumis. Tal tundub olevat kaks selgelt lahku löödud elu. Esimene elu on elu roomajatele. Teist elu ta elab selleks, et saaks esimest elu elada. G4S on see teine elu.

"Siis vist ikka hobi?"

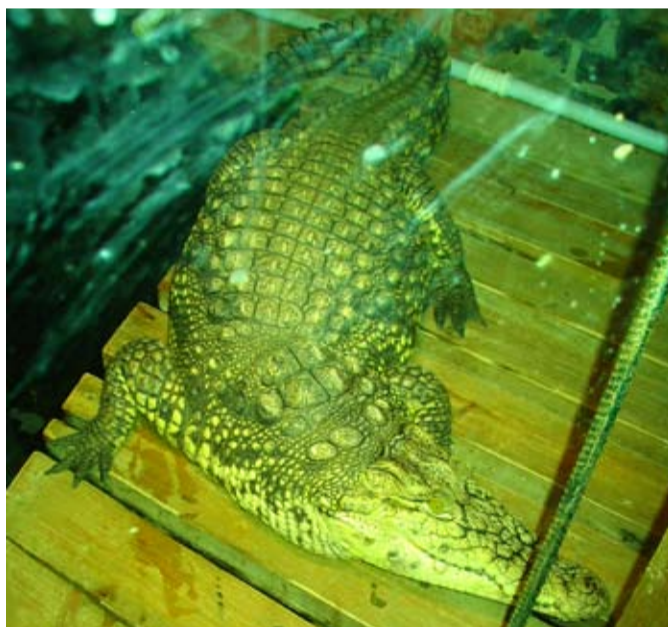
"Siis vist jah."

"Hobi, mis nõuab tööd," jõuan kompromissile.

Peeter on jõudnud oma ekskursiooniga suurte roomajate juurde. Võtab lohaka elegantsiga klaasi tagant ühe mitmemeterise mao ja paneb perekonna noorimale, umbes 10aastasele poi-

Peeter Põldsam oma roomajatega.

Põhjamaade ainus Niiluse krokodill.

sile ümber kaela. Viimasele näib see meeldivat, ainult ema taganeb fotoaparaadiga eemale.

"Kas neid madusid see solgutamine ära ei tüüta? Äkki salvavad või pigistavad. Ei või ju teada..."

"Ta võtab neid kordamööda."

See vastus ei rahusta mind karvavõrdki.

Kõige suuremas, umbes kümneruutmeetrisel basseini ja puudust terrassiga puuris elab kahe ja poole meetrine 11aastane Niiluse krokodill.

Peeter näitab üheteist aastat tagust pilti, kus seesama elukas vabalt ta peopesale ära mahub. "Ta ei ole meie oma, ta on meil lihtsal hoiul. Keskkonnaministeeriumi oma. Üksteist aastat tagasi võeti see loom tollis salakauba pähe ära. Konfiskeeriti. Ju teati, et ma siin roomajatega tegelen, siis anti meile hoiule. Nüüd juba 11 aastat."

"No aga miks mitte loomaaeda?"

"Neil seal niigi vähe ruumi."

Pärnu Minizoo

Akadeemia 1
www.hot.ee/minizoo
Avatud iga päev 10-19 september - aprill E-R 12-16 ja L-P 11-16
Piletihinnad:
üksikpilet 50.-
eelkoolialine 10.-
õpilane, pensionär 25.-
üliõpilane 25.-
pere 110.-

Ja Peetril siin sajakonnaruutmeetrisel keldris on piisavalt ruumi!? Õnneks on mõne aasta pärast lootust uutele ruumidele veel alustamata majas: "Eurorahade toel ehitatakse, praegu seisab riigi omafinantseeringu taga." Vaikib korraks ja lisab targu: "Õnneks ei ole siin Pärnu linna rahaga seost." See on Põhjamaades ainu- mas Niiluse krokodill.

Järgmine soome perekond astub uksest sisse. Just praegu, need mõned suvekuud on Peetril teenimise

aeg. Sestap on ta ennast praegu G4S-ist puhkusele võtnud ja loodab pisut oma korralisele puhkusele lisaks ka palgata puhkust võtta, nii nagu igal aastal.

Peeter oma ussidele nimesid ei pane. Isegi krokodillile mitte. "No Krokukuks kutsu-me vahest. Nad ju ei kuule ja ei näe hästi," viskab ta naine madude poole põhjenduse.

Üks akvaarium on ainult kilpkonnade päralt. Istuvad põhjas või ujuvad vee all. Küsin ilmselgelt rumala küsimuse nende kahepaiksuse kohta, aga Peeter isegi ei mui- ga selle peale. "Nad ei ole kahepaiksud, siin on KÕIK ainult roomajad."

"Aga..." jõuan vaevalt alustada, kui Peeter vahele löikab. "Ta hoiab hinge kinni."

"Aga..", alustan uuesti. "No näiteks pool tundi. Vabalt."

Kohendab prille ja lisab minu asjatundmatu küsimuse põhjuse: "See on meie ajakirjandus, kes kilpkonnadest kahepaiksud teeb. Ma olen sellega harjunud."

Peeter veab end teise ruumi. Seal elavad tema lemmikud: mürkmaod.

Siin on kõige mürgisema mürgiga Efa rästik ja kõige rohke- ma mürgiga Gaboni rästik. Üks imeilus värvigamma- ga rohekas uss. Ports lõgismadusid Texasest, kobra ja tagatipuks üks üliharuldane isend, keda on maailmas leitud vaid mõned, ning keda nüüd viimastel aastatel on Venemaal suudetud juurde sigitada.

"Kuidas sa neid puure puhastad, kui nad nii mürgised on?"

"Ettevaatlikult loomulikult." Ja räägib loo.

"Üks kasvataja tahtnud Gaboni rästiku saba juurest, kohe puuri ukse juures midagi välja võtta. Mao nina olnud hoopis teises nurgas, no ta arvas, et jõuab. Aga ei jõudnud, sest nad on nii välkkiired, madu jõudis hammustada." Peeter kruvib minu juhmi pilgu peale pinget ja peab pausi.

"Aga.."

"Just, just, kõige suurema mürgikogusega maailmas."

"Aga.."

"Jäi ellu, sest reageeris kiiresti. Lõi hammustada saanud sõrme kohe kirvega otsast."

Peetri naine poetab kõrvalt, et neil on ka siin kirves olemas. Peeter ütleb, et ei ole.

Minul on ükskõik. Ent sellest hoolimata ei ole ma nii õnneliku silmavaatega turvameest näinud. Olgugi, et ta on turvamees vaid oma teises elus. Esimene elu sobib talle rohkem.

Kummituse kohta unustasingi küsimata. Aga aknad on tornis tühjad.

Janno Juhkov

Kepikõnnipäeva fotokonkurss (algus lk 1)

Katrin Tõnupärde foto Suursoost.

Pilvi Rahnun sai pildile ainsa siifikast suurema looma.

Õige kuumaks oli läinud – Urmas Piiri foto, mis jõudis esikolmikusse.

Samuti esikolmiku foto Jaan Nappuselt.

■ Eesti rannavalve isa Henry Seemel on sõna otseses mõttes mees, kes kõndinud läbi tule ja vee.

persoon

Kogu Henry töö on ühel või teisel viisil olnud seotud päästmisega. "See on kas võlg mingist eelmisest või üleelmisest elust või hoopis ettemaks millekski," arvab ta ise.

Henry on töötanud kümme aastat päästemetis ja seejärel aastakese politseikonstaablina. Umbes 13 aastat tagasi küsis aikido treener Rein Ausmees, kes töötas tollal turvafirmas, Henrylt, et kas too ei taha ESSi minna. Tahtis.

Aasta möödus sisseelamise tähe all. Siis aga tuli ESSi tolleaegsel müügidirektoril Toomas Tõnissonil ning direktoril Allan Elerannal kentsakas idee – hakkaks õige vetelpääste teenust osutama.

Päästemetis oli Henry töötanud tuletõrjujast vahtkonna ülemani. Nüüd aga sai tema ülesandeks vetelpääste väljaarendamine. "Ma olen tulemärgi all sündinud," ütleb ta. "Polaarsuselt tasakaalustab vesi tulemärki."

Tihe side ürgelementidega muudavad inimese filosoofiliseks ning elu üle järelemõtlevaks. "Me sünnime siia mingi missiooniga, aga jube raske on aru saada, mis missioon see on," mõtiskleb Henry. "Satud kunagi Peetruse ette ja ta ütleb, et sinu missioon oli istutada sada puud. Ja siis sa mõtled, et kurat, nii lihtne, kuidas ma selle peale ei tulnud. Maise missiooni leidmine on keeruline. Laps sünnib – suured puhtad silmad peas, aga teda hakatakse kohe tohib/ei tohi raamidesse pane ma. Kool jätkab sellega."

Henry kirjeldab edukalt kooli-ülikooli lõpetanud spetsialiste, kes oma tööga vaata et ideaalselt hakkama saavad, aga sädet neil silmis enam pole. "Teine, vaatad, jälle kooli ajal oli pätt, mis pätt, täna aga asjalik ärijuht, säde silmis."

Moekunst ja majandusteaduskond

Henry ise on haridust omandanud väga erinevates valdkondades. Pärast sõjaväge õppis ta Ehitusmehaanika Tehnikumis autondust. Seal määrati ta tööle päästemetisse ja päästemeti kõrvalt õppis ta Kergetööstustehnikumis rõivakonstrueerimist. "Huvitav ala, aga ma ei hammustanud seda kahjuks läbi, ses mõttes et moetöösturit minust ei saanud," jääb Henry tagasihoidlikuks. Poleks küll põhjust, sest näiteks rannavalve vormid on Henry enda disainitud. "See ei ole Lagerfeld ega Paco Rabanne, aga see eest väga praktiline," arvab ta ise.

Lisaks on Henry lõpetanud majandusteaduskonna. "Üks asi on majandust õppi-

"Ma olen tulemärgi all sündinud," ütleb Henry. "Polaarsuselt tasakaalustab vesi tulemärki."

Tule ja vee mees

da, teine asi on majanduses sees olla. Alles siis kui tulin riigitoölts erastetööstusse, tekkis ettekujutus ärist ja raha liikumisest. 13 aastat ESSis, Falckis ja G4Sis olnuna tajud seda erastetööstuse maailma teistmoodi kui kõrvaltvaatajana."

Henry on kaalunud ameti mahapanekut. Vetelpäästjad teevad seda igal sügisel. Kui suvisest pingest on peas kõik juhtmed kokku jooksnud. Samas ta arvab, et kui on täis umbes 10aastane tsükkel, peaks eriala vahetama. "Tundus, et olen 13 aastaga Tallinnas rannavalve üles ehitanud," räägib ta. Siis aga toimusid ettevõttes struktuuri- ja muudatused ning Henry jäi edasi. Üks etapp on veel tegemata – viia rannavalve arendus läbi kõikjal Eestis.

"Kui me räägime rannavalvest, siis sõltumata sellest, kas see on Toila, Haapsalu, Tallinn või Pärnu, räägime me inimestest, nende oskustest ja teadmistest. Kui ma valin personali – see hakkab juba veebruaris – sõltuvalt aastakäigust ja majanduslikust olukorrast on kandidaate rohkem või vähem, siis valin inimesi väärtushinnangu järgi. Raha pole see, mis on päästetöötaja väärtus, kuigi on töö väärtustamise lahutamatu osa."

Personali valimine on keeruline töö. "Mõni tuleb, 17aastane, rassib päev otsa, teeb kõike, tegutseb, teine jälle lohistab jalgu ja on selline tunne, et käed lohisevad ka rannaliival järgi."

Henry meenutab aegu, mil ta veel tuletõrjuja oli. "Tulid öiselt tulekahjult tagasi, keegi pani kohvi käima, keegi võttis kitarriga – selline pere tunne oli. Sa teadsid, et keegi on sul selja taga alati olemas," selgitab ta päästetöötaja sisemisi omadusi. Täna on Henry leid-

Sama positiivse ellusuhtumisega kui Henry on ka tema valitud personal.

nud ala, mis on talle nagu ta ütleb – kolm ühes. "Mida ma oskan, mida ma tahan teha ja mis mulle meeldib, aga mis ei too n-ö majanduslikku öndsust."

Tühjakstötamise aeg

Suvega töötad ennast tühjaks. "Meil ei ole sellist rutti, et hommikul kell 8 tulled ja kell viis lähed, kõps-kõps, ära. Mida ilusam ilm, seda rohkem on tööd," räägib Henry.

Henry päev hakkab nii, et laeb end kell seitse hommikul treeningisaalis ning kell 8 on juba stardivalmis, et minna tööpostile. Tööpäev lõppeb aga kaheksa või üheksa paiku õhtul. "Sinna sisse mahuvad erinevad sõidud, tegelemine varustuse ja abivahenditega jne." Tallinnas on viis randa. "Alati kusagil midagi juhtub, midagi läheb katki, midagi on vaja paranda, midagi on vaja lahendada. Päevatöö lõppeb siis, kui rannas kõik lapsed emadele üle antud, emad lastele üle antud, abivajajad plaasterdatud

ja kõik kes hommikul vette läksid on sealts õhtuks tagasi tulnud.

Henry elu käib autos. Seal on hommikuse trenni riided ja õhtuse trenni riided, mutrivõtmed, medkohver ja kastitais vidinaid, mida võib rannavalve töös vaja minna ootamatul hetkel.

Mida arvab asjast pere? "Iga mehe naine peaks olema tagalapataljon. Kodune – et kes vähegi on valmis lastega kodus olema, peaks seda tegema. Praegu vaatad maailmas – mees on tööta, naine rassib kolme koha peal, laps ei tunne oma vanemaid ära. Mis armastust saab laps nii ellu kaasa võtta?"

Henry on veendunud, et enne kooli ja algkooli ajal peaks laps olema ema hoolde all, et seda emaarmastust maailma kaasa võtta. Kui Henry oleks Eestis naftaseik, siis ta laseks kõikidel naistel, kes seda soovivad, lastega kodus olla ning maksta neile riigikogulase suurusjärgus emapalka.

Henry enda poeg on 15aastane ja tütar 13aasta-

ne. Poeg töötab rannavalves ja tütar samuti – läbi noorteklubi. "Mida rohkem lapseas valikuid annad, seda lihtsam on tal edaspidi valikuid teha," arvab Henry.

Kahe ratta partei

Suvised töökoormused elab Henry väljal kahe rattalisel sõidukil. "Keerad rulli ja tahad hüüda: vaa-baa-duus. Sõit on kirjeldamatu vabaduse tunne," räägib ta. "Kes tuleb randa lõõgastuma, kes istub jahile, kes sukeldub vee alla ja vahib pool tundi kala – mul on mootorratas."

Henry kirjeldab mootorratturite kokkutulekuid, kus inimeste vahel valitseb võrdus, olenemata, mis ühiskonnaklassi nad kuuluvad või mis ametit peavad. "Mõni võib olla sigarikas, aga nendega saad koos rääkida anekdoote ja naerda ja keegi ei vaata, et sina oled kingsepp, sina vetelpäästja ja mina olen naftamagnaat. Kahe rattaga partei toimib igal pool." ▽

lühidalt

Sääsk tunnistajapingis

Kui Soome politsei avastas 25 kilomeetri kaugusel Seinäjoki linnast varastatud auto, siis polnud neil ühtegi viidet ärandaja isiku kohta. Siis aga avastas üks politseinikest sõidukis potentsiaalse tunnista-ja – sääse, kes oli hiljuti end verest täis imenud. Putukas "vahistati" ning saadeti laborisse, kus analüüsiti sääsest leitud verd ning võrreldi selle DNA-d politsei andmebaasides leiduvate näidistega.

Politseiinspektor Safari Palomae kiinnitas, et mees, kelle verd sääsk oli imenud, oli politsei andmebaasis registreeritud. Teda küsitleti nõuetekohaselt ning ta tunnistas, et viibis autos. Küll aga mitte ärandaja, vaid hääletajana. Mees jäeti uurimise alla, kuniks otsustatakse, kas sääsest leitud veri on piisav tõend autovarguses süüdimõistmiseks.

Turvalisus lennunduses

Paljud reisijad, kes suunduvad mõnel USA lennuväljalt lennureisile, ei pea läbima enam metallidetektorit. Selle asemel katsetatakse uudet kogu keha skannerit.

Kõnealused masinad on mujal maailmas palju küsimusi tõstatanud, sest need võtavad piltlikult öeldes inimese riidest lahti ning turvataja näeb läbi riide. Muret tunnevad näiteks avaliku elu tegelased, kes kardavad, et nende "alastifoto" eksponeeritakse internetis.

Kogukeha skannerid kujutavad endast suuri portaale, mis elektromagnetlainete abil loovad inimesest kujutise, millel on näha kõik võõrkehad, mida ta endaga kaasas kannab. Siiski ei tasu muret tunda, et turvamees midagi liigset näeb – uue tehnoloogia abil loodud kujutis on metalset tooni, mitte loomulikku naha värvi ning tarkvara udustab näod, et vältida isiku identifitseerimist.

Esimesed katsetused viidi läbi Oklahomas ning sama eksperimendi võtavad ette ka San Francisco, Miami, Las Vegas, Salt Lake City ning Albuquerque lennujaamad.

G4S Internationali põhjal
Meelis Piller

Parim aeg turvalisust tugevdada

■ Aktsiaturg ning intressimäärad võivad kogu maailmas olla langenud, kuid mõningad turvalisusega seotud valdkonnad on tõusuteel.

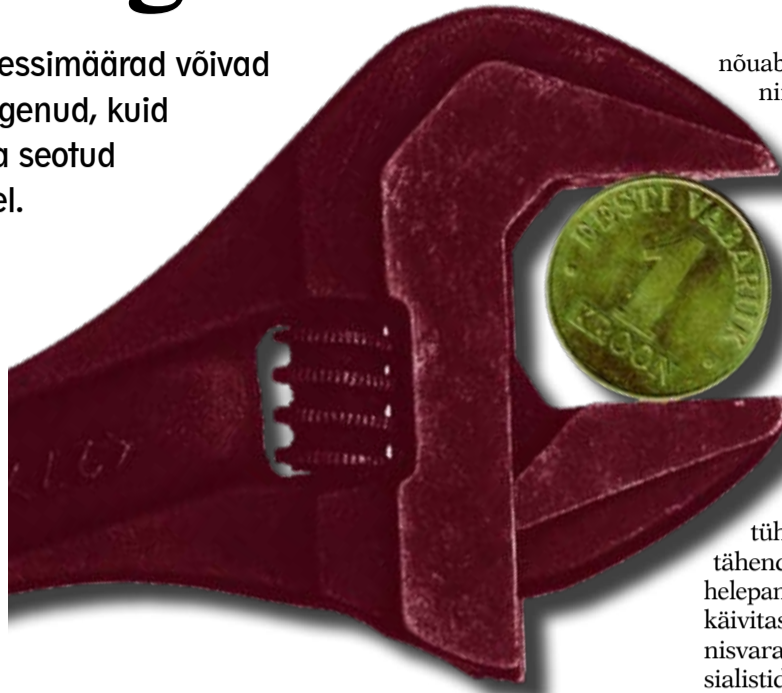
Üheks põhjuseks on näiteks see, et mõned inimesed otsustavad oma kaotatud sissetuleku välja teenida ebaseaduslikul viisil ehk astuvad kuritegelikule teele.

Probleemiks on siinjuures ettevõtte, mis oma tulu kaotavad ja ei taha tarvitusele võtta vajalikke meetmeid, et end uue ohu vastu kindlustada. Kuid just praegu on parim aeg oma turvalisusele mõelda.

Täna vastu võetud õiged otsused määravad ettevõtete ellujäämise tulevikus. Siinkohal toome julgeolekuksperidelt poolt esitatud loetelu mõningatest tendentsidest, mis võiksid õigete otsuste tegemisele kaasa aidata.

Sularaha

Võib tunduda üllatavana, kuid majanduskriisi ajal ringleb tavalisest rohkem sularaha. Võimalik, et paljud ei usalda enam krediitiasutusi ning on ebakindlad pankade tulevikuperspektiivide osas ning paigutavad oma raha ning sääste kuhugi mujale. Teised jälle otsustavad loobuda krediitkaartidest, sest need võivad tekitada võlakohustusi, millest on raske lahti saada. Selle asemel sooritavad nad oma oste ainult siis, kui see finantsiliselt võimalik

on ning loomulikult ainult sularaha eest.

Seda trendi rõhutas G4Si tegevjuht **Nick Buckels** Briti raadiokanalil BBC Radio 4 saates "Bottom Line" juba möödunud aasta 1. novembril. Ta tõi välja fakti, et ringluses olevate 50naelaste rahatähtede arv on kasvanud 20 protsenti. Buckels lisas: "Sularahamakse hulk kasvab kogu aeg."

Sama kiinnitas ka Inglise panga (Bank of England) ülemteller Andrew Bailey, kui ta avas Londonis G4Si uue sularahakäitluse harukontori. See on hea uudis sellistele sularahakäitlejatele, nagu G4S, kuid asjal on ka ebameeldivaid külgi. Kurjategijad reageerivad turulangusele sagedevate rünnakutega sularaha vastu. Siin on koht, kus G4S saab oma kliente vajadusel senisest rohkem aidata.

Pettus

Mõnedel inimestel pole majandussurutises raha hankimiseks tarvis aga sularahavedajaid või väikeettevõtjaid röövida. Paljudel seni usaldusväärsetel töötajatel tekib kiusatus varastada oma tööandja tagant, manipuleerides näiteks ettevõtte finantsidega enda kasuks.

Vastavalt ülemaailmse auditi-, maksu- ja nõustamisteenuste ettevõtte KPMG kuritegevuse aruandele ulatus Briti kohtutes möödunud aastal käsitletud pettusejuhtumite kogusumma 25 miljardi Eesti kroonini. Pettused firma juhtide, töötajate ning klientide seas on kolmekordistunud.

60 protsenti ettevõtetes toimuvatest pettustest viiakse läbi nõukogu liikmete ja juhatuse liikmete tasandil. See

nõuab tugevamat juhtkonda ning rangemat kontrolli kõikidel tasanditel.

Kinnisvara

Majandussurutise üheks paratamatuks tulemiks on kinnisvara väärtuse kahanemine. Suur hulk kaupluseid, restorane, kontoreid ja kortereid seisab tühjalt.

Need võivad küll tühjalt seista, kuid see ei tähenda, et neile ei peaks tähelepanu pöörama. Inglismaal käivitas G4S vabanenud kinnisvara teenistuse, mille spetsialistid aitavad tekkinud olukorraga toime tulla.

See on vajalik teenus, kuna tihti jääb vabanenud ruumidele maksekohustus ning üldkulused on vaja tasuda ka siis kui hoone midagi sisse ei too.

Tühjalt seisva kinnisvaraga on seotud mitmeid riske, mida võib aga leevendada, kui võtta kasutusele ennetavaid meetmeid.

Lisaks tulekahju, varguse ning pahatahtliku kahju tekitamise ohule, tuleks tähele panna ka seda, et kinnisvara väärtus langeb keskonna mõjude ning illegaalsete elanike või kodutute tegevuse arvelt.

Küberkuritegevus

Mitte ainult kinnisvara ei nõua hoolt ja tähelepanu. Keerulistel aegadel aktiveerub ka küberkuritegevus ning tööstusspionaaž.

On irooniline, kuid paljud neist häkkeritest olid arvutiala tippspetsialistid ja tarkvarainsenerid, kuniks majanduslangus nad tööst ilma jättis. Nii mõnedki neist on veendunud, et nende ainus väljapääs on oma oskuste kasutamine kuritegelikul viisil. Mõned näiteks manipuleerivad oma töökohta arvutisüsteemiga enne seda, kui nad oma tööandja ukse viimast korda enda järel sulgevad.

Nende tegevus võib ettevõttele tekitada korvamatut kahju. See võib anda häkkerile ka võimaluse hakata tegelema ettevõtetel väljapressimisega. Seega tuleb rangelt jälgida, et IT-võtmeisikutel, kelle teenuseid enam ei vajata, ei tekiks võimalust arvutisüsteemidega manipuleerida või teavet varastada.

Kuid potentsiaalseks riskiks ei ole mitte ainult töötajad. Mitmed ettevõtted tellivad kulude kokkuhoiu eesmärgil tugiteenuseid väljastpoolt. See trend on täna spetsialistide arvates kasvamas. See tähendab aga, et on tarvis väga rangelt silma peal hoida infot, mis n-ö majast välja liigub ning sellel, kuidas alltöötaja oma teenust pakub.

Õppetund on lihtne. See et on majanduslangus, ei tähenda et peaks pilli nurka viskama ning mitte enam tegelema oma intellektuaalse või materiaalse vara kaitsmisega. Vastupidi – praegu on parim aeg vaadata läbi oma turvalahendused ning neid isegi tugevdada.

G4S Internationali põhjal
Meelis Piller

Kuidas kaitsta end võltsitud taieste eest?

■ Läbi aegade on kulutatud suuri summasid, et turvata ainulaadseid ja hindamatuid kunstiteoseid. Mida aga arvata siis, kui seitsme luku ja riivi taga hoitakse miljonite eest ostetud võltsinguid.

Enamike muuseumi- märkimisväärsetes kogudes leidub hulgaliselt võltsinguid. Kui mõni võltsing ilmsiks tuleb, peidab *establishment*, kes taiese ostis, selle piinlikkust tundes muuseumi keldrisse ning unustab kiirelt.

Võltsingute näitus

Brooklyni muuseum New Yorkis, mis on üks vanim ja suurim USAs, läheneb asjadele aga hoopis teise nurga alt. Näiteks oli seal selle aasta 13. veebruarist kuni 10. maini näitus "Väljakaevatud tõde: Egiptuse paganlik ja kopiti skulptuur", kus eksponeeriti muu hulgas ka muuseumi püskollektsiooni kuuluvaid võltsinguid.

Näitus esitleb käimasolevat uuringut, mille raames püütakse välja selgitada

da, millised teosed on originaalid, millised ümbertööteldud ning -värvitud iidsed esemed ning millised 20. sajandi keskpaigast pärit võltsingud.

Samuti väärrib märkimist, et paljud kunstiekspertid on võltsingutega ka haneks tõmmatud ning nad on kaasaegse koopia iidseks originaaliks tuvastanud.

J. Paul Getty muuseum Malibul on õppinud elama mõttega, et üks nende hinnaline oste ei pruugi olla ehne. 1985. aastal ostis muuseum seitsme miljoni dollari eest Vana-Kreeka marmorskulptuuri, mis kujutab üle-elu suurustes mõõtmetes poissi. Kuna kunstiajaloolased vaidlevad kuju autentsuse üle siiani, on muuseum jätnud küsimuse lahtiseks ning teavitab viisakalt külastajat sildiga eksponaadi kõrval: "Kreeka,

umbes 530 eKr või kaasaegse võltsing".

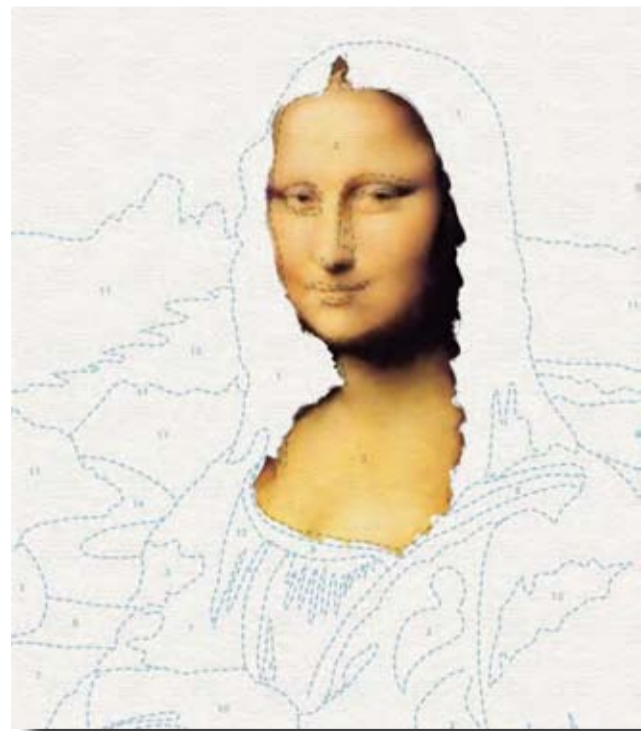
"Kunstipettused on maailmas narkokaubanduse järel teisel kohal," räägib 15 aastat Interpoli peadirektorina töötanud Raymond Kendall. "Erinevalt muudest pettuse liikidest on kunstipettustel üks veider tunnus – ohver ei pruugi kunagi teada saada, et ta ohver on."

Tegemist on pettuse liigi- ga, millel on väga pikk ajalugu ning mõned mitte kõige tõenäolisemad esindajad.

Näiteks maailma suurima skulptori – Michelangelo – õpilased mitte ainult ei võltsinud oma patrooni "antiikseid" marmorkujusid, vaid kopeerisid ka vanade meistrite graafikat ja joonistusi ning koopiad valmistati niivõrd täiuslikud, et neid pole originaalidest võimalik eristada.

Miljonid võltsingud

Shenzhen'i eeslinnas Dafenis Lõuna-Hiinas tegetsevad tänapäeval kunstnikud, kes on spetsialiseerunud kuulsate kunstnike teoste

jäljendamisele. Väidetavasti toodavad nad aastas kuni viis miljonit koopiat.

Maailmas tegutses veel hiljuti umbes 8000 kunstnikku, kes kopeerisid ammu surnud kunstnike teoseid ning müüsid neid umbes 800 galeriis. Majanduse allakäik on

aga siingi omad jäljed jätnud. Umbes 85 protsenti toodangust eksporditakse USAsse, kuid maakera teisel küljel on läbimüük langenud kolmandiku võrra.

G4S Internationali põhjal
Meelis Piller

Sajad lapsed lustisid Suurel Semu Seiklusel

■ G4S Noorteklubi korraldatud Suurel Semu Seiklusel osales mai lõpus Tallinnas, Tartus, Pärnus ja Rakveres kokku ligi 600 noort.

11-14aastastele noortele suunatud Suur Semu Seiklus 2009 toimus 29. mai pärastlõunal Tallinnas Lillepi parkis, Tartus Toomemäel, Pärnus Rannaparkis ja Rakveres Laululaval. Suure Semu Seikluse puhul oli tegemist juba teist aastat järjest toimuva heategevusüritusega, osavõtumaksu lastele ei ole.

Suur Semu Seiklus toob igas linnas kokku sadu noori, et pakkuda neile seiklusspordi võimalusi, praktilisi teadmisi ning meelelahutust, ning annab noortele võimaluse veeta põnev ja õpetlik pärastlõuna looduses seikledes.

Lisaks oli Suurel Semu Seiklusel võimalik tutvuda politsei ja päästeteenistuse töö ning selleks vajaliku eritehnikaga. Oma varustust näitas üritusel Eesti kaitseväge. Maksu- ja tolliamet tutvustas lastele narkokoera tööd.

Pilte ja võitjate nimesid saate uurida G4S Noorteklubi kodulehelt www.g4sklubi.ee

noorteklubi
Igas linnas selgitati välja võitjatiim, peauhinna oli kuninglik Rootsi-kruis Tallinkilt. Kruisi neljale inimesele sai Tallinkilt kingiks iga võitjavõistkonna liige. Iga piirkonna aktiivseima kooli õpetajatetuba sai auhinna aga Ajakirjade Kirjastuse viie väljaande tasuta aastatellimuse.
Tallinnas laste tegemistele kaasa elanud ja võitjatele au-

hinnad üle andnud olümpiapronks kettaheitja Aleksander Tammert toonitas, et on väga oluline, et lapsed oleks kehaliselt aktiivsed ja liiguksid palju värskes õhus. "Suurel Semu Seiklusel lisandub sellele veel nutikuse proovilepanek ja õpetlikkus, mis muudab mängu laste jaoks põnevaks," lisas kahekordne olümpiavõitja Kristina Šmigun-Vähi, kes autasustas seiklusmängu võitjaid Tartus. Ta lisas, et võitjaks võib pidada end igaüks, kes raja läbis.

Kõige kõvem naine kõvade meeste seas

■ G4S peamaja administraatorilauas istuv tagasihoidlik ja õbluke **Olga Andrejeva** on tänavuse Kõva Mehe Jooksu kõige kõvem naine.

sport

Sellest kevadest koos elukaaslase **Taavi Tamburiga** G4Si toel treenivale Olgale kõvade meeste distantsi pikkus muret ei teinud. Sest mis on üheksa kilomeetrit Eesti pikamaajooksu paremiku kuuluvale naisele.

Teine asi oli aga distantsil olevate takistuste läbimisega. Olga ütleb, et paljude jaoks oli kogu trass üks suur läbimine, sest jooksmiseks oluks seda liiga palju nimetada – tuli ju osalistel ronida üle heinapallikuhja, okastraadi all roomata, hüpata üle kraavide ning läbida mudabassein ja jahedavõitu jõgi.

ja jahedavõitu jõgi. Kusjuures veel mitu korda.

Olga alustas kohe koos kõige kiiremate meestega, et mitte tegeleda tõketest ülesaamise järjekorras seismisega. Nii mõnigi mees jäi talle jalgu, aga poole distantsi peal oli juba päris mõistlik hanerivi välja kujunenud ja troppis seismist jooksmise asemel ei olnud. Jõevesi oli külm ja jalg kiskus krampi, okastraat oli päris ja esimine ei tähendanud ainult kaotust ajas, vaid ka auku sargis või koguni ihus, muda oli just selline muda nagu olema peabki ja Olgal jäi ainult G4Si logo sargil puhataks (suhteliselt).

"Väga hea adrenaliiniüritus oli, tahan järgmisel aastal jälle sellest osa võtta," ütles Olga kogu selle külmamuda-kriimustamise peale. Küsimuse peale, et mis selles siis head oli, tuli välja, et hea oli siis, kui saunast ükskord välja sai ja võitjate autasustamiseks läks. Võit olnud küll juba ette kindel, sest Olga oskas stardiski näha, et ettevalmistusega naisi seal pole ja ilma selleta pole ühelgi Eestimaa naisel võimalust teda pikamaajooksus võita. Start ise olnud külma ilma tõttu jahe ja kurjakuulutav, kuid joosta oli puhas rõõm.

Olga enda ettevalmistus seisneb pidevas treenimises. Veel pool aastat tagasi koostas ta kõik oma treeningplaanid ise, lähtudes oma enesetundest. Sellest aastast on Olgal oma treener ja oma klubi "Stamina", mille tiiva all on lihtne end kõikvõimalikele maratonidele kirja saada. Suhe treeneriga on valdavalt virtuaalne, kuid tihe – Olga saadab kõik oma treeningul kogutud pulsinäitajad e-kirjaga treenerile ja treener nõustab omalt poolt samuti e-kirja teel.

Töö treeneriga on ka vilja kandnud: 27. juunil jooksis Olga Turus Paavo Nurmi poolmaratonil 21,1 km pikkusel distantsil naiste viienda aja, tema elukaaslane ja samuti G4S Eesti töötaja Taavi Tambur sai samal distantsil kolmanda koha. Mis saab olla Eestis mitmeid pikamaajookse võitnud naise unistus? Olümpianorm mõistagi. Praegu oleks selleks täispika maratoni (42 km) läbimine ajaga kõige rohkem 2:42. Olgal on vaja 12 minutiga oma isiklikku rekordit parandada.

Katrin Paas

Olga Andrejeva rajal, kus tuli ronida üle heinapallikuhja, okastraadi all roomata, hüpata üle kraavide ning läbida mudabassein ja jahedavõitu jõgi.

ristisõna

URVE 12	FORMAALNE OIGSUS	ARSEEN	GAAS	ANNAK	INGLISE KEELE ASESONA	RIHO	RIIETUSEMED	TEATUD LANGUS	SIDESÕNA
LOOM	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼
ILU-NAUTLEJA	▼					TSOO KURILIDE KÕRGEIM TIPP	▼		
VESINIK	▼	NAISE NIMI MEIE MEES			AAFRIKA KÄÄBUS JOOD	▼			KANARBI-KULINE
VAPUSTAV, KURB POOLSAAR AASIAS	▼	▼							▼
6.		LINN SAADE ETV-S	▼	ENDINE LIIDUVABARIK PERIHEELI VASTASPUNKT	END. NÄITLEJA KUNSTIAJALOOLANE		INGLISE PROUA TARRETT		ROHTTAIM KELLU-KALISTE SGK-ST
SUURRIIK							END. USA PRESIDENT SISU		USSTÄHT
KÕRGUS-TIK						LIMASKES- TA LÕOVE LINN TÜRGIS			KALA
G4S	LIITER HAMBA KATE	EMANE INGLK TANTSIV NÄITLEJA	▼					ÖIGUS LD K ALASTIPILT	KÜLA TARVASTU VALLAS
JÄRGARV	▼	▼			EESLIIDE (ERALDAMA) 3X KONS.		NAISENIMI ... LAATS		JÄRV LÄTIS AHVILINE
AASTA	LIIKLUS-EESKIRI HÜÜE METSAS	▼		NAISE NIMI					KUULLUS POKSIJA SUHTLUS-VAHEND
PEALINN EUROOPAS	▼						NUTT FOSFOR		VALGE LEIB SIDESÕNA
KIRJAS-TUS			LINN UKRAI- NAS	▼				AAFRIKA ROHTTAIM EESTI	TEMPERATUURI MÕOTMA
									BARBIE PEIKA
									IVA

Ristsõna koostas Paide turvatöötaja Urve Novozilova.

Eelmise ristsõna õige lahendus: pildil oli Ervin Laaneots, kes ütleb: "Näe narmendab juba." Õige vastuse saatnutest osutus loosi tahtel **Jaak Siimann**, kes saab auhinna G4S logoga saunalina (G4SPressi toimetus võtab võitjaga ühendust). Uue ristsõna lahendus, pildil oleva isiku nimi ja ametikoht ning oma kontaktandmed saatke kuni 31. augustini 2009 e-posti aadressile katrin.paas@ee.g4s.com või postiga Tammsaare tee 25, 11314 Tallinn. Õige vastuse saatnute vahel loosime taas välja auhinna.

miinus viis

Miinus viis on rubriik, kus vaatame tagasi oma kontserni ajaloole ja anname väikese ülevaate, millest kirjutas viie aasta tagune ESSPress.

Suvepäevad

ESSPress pühendas rohket leheruumi Käärikul toimunud suvepäevadele. Kolmele päevale oli jaotatud mitmeid võistlusi ja ettevõtmisi, mille koondpealkirjaks oli "NATO õppused Käärikul". 961 osalejaga suvepäevad kujunesid võimsaks peoks. Kahjuks hakkas järgnevatel aastatel huvi suvepäevade vastu jähnenema, ja eelmine suvi tõi Käärikule vaid mõnisada geeneliesslast. Sel aastal suvepäevi töötajate mulluse ülivähesese osaluse ja majandussurutise tõttu ei toimu.

Falck kaitses laulupeolisi

Viis aastat tagasi toimunud üldlaulu- ja tantsupidu turvas Falck. Aasta kõige inimehõlmamaks projekt õnnestus igati, kokku oli tõesse kaasatud 350 inimest. Kõige suuremaks katsumiseks turvateenitusele kujunes päev, kui vihmast ülejuutatud Kalevi staadionil otsustati ära jätta tantsupeo esimene kontsert. ESSPress raporteeris, et kohaletulnud ja algul ärritunud rahvass, suhtus pärast turvateenituse selgituse saamist asjasse siiski mõistvalt.

Hea koostöö

ESSPress kirjutas, kuidas Pärnu rannas avati Falcki rannavalve ruumides politsei konstaablipunkt ja allkirjastati Lääne politseiprefektuuri ja Falcki koostööleping. Politseipunkt supelrannas jäi avatuks suve lõpuni ja toona soovis politsei, et sarnane koostöö võiks jätkuda ka järgnevatel aastatel.

elust enesest

Elust enesest on rubriik, kus kirjutame turvatöös esinevatest koomilistest seikadest. Kirjuta Sinagi G4SPressile aadressile katrin.paas@ee.g4s.com oma töös ette tulnud naljakamatest juhtumitest.

Parkimiskellamees

Mida kõike inimesed välja ei mõtle ja vaevaks ei võta, et vaid parkimismaksu tasumisest pääseda. See autajuht pani armatuurlaule 11 parkimiskella, mille osutid olid säätitud 15minutiliste vahedega, lootes nii 2 tundi ja 45 minutit priit parkida.

meediapilk

Meediapilk on rubriik, kus avaldame valikuliselt lühiväljavõtteid turvaldajate või meie kontserni kohta ajakirjanduses avaldatud artiklitest.

Rannavalve säästusviis

Mitmed meediaväljaanded kirjutasid, et omavalitsuste rahanappuse tõttu kannatab sel suvel suplejate turvalisus. Mitmed väiksemad rannad on loobunud professionaalsest G4Si rannavalvest ja paljudes rannades on vähendatud teenuse tellimise mahtu.

Nii näiteks kärpis Tartu linn rannade ülalpidamiseks mõeldud summat 200 000 krooni võrra. Kokkuhoiu tõttu on juuni esimesel poolel ja augusti viimasel poolel rannades senise nelja vetelpäästja asemel ametis kolm ning vetelpäästjate tööaeg lüheneb tunni võrra.

Turva-Urmase tagasitulek

Just sellise pealkirja all kirjutas Eesti Ekspress mäikuu, et turvafirma K-Grupp, mida üha enam seostatakse Urmase Sõõrumaaga, valvab märtsist alates Eesti Raudteed. Raudtee nõukogus istub ka Sõõrumaa, kirjutas Eesti Ekspress.

Turvaettevõtjate seas on avalik saladus, et K Grupp on seotud suurriimes Sõõrumaaga. Ent ei ole neid, kes seda avalikult oma nime all kinnitaksid. Äriregister näitab, et K Grupi ehk osaühingu K Grupp Turvateenused osanik on Silverline Invest, mille omanik on Margus Laasi. Sõõrumaad pole ametlikult näha ei juhtkonna ega osanike hulgas, kirjutas leht.

Postimees rannavalvuriks

"Onu Remus jutustas, et kui rebaseonu kilpkonnaonu saba lahti laskis

ja see põhja vajus, tulid mullid vee peale. Kuidas aga põhja vajunud "kilpkonn" elusalt ja tervelt vee peale tagasi tuua, seda õppisid tulevased vetelpäästjad rannavalvekursusel, rügedes nädal aega basseinis, klasisirumis, aeroobikasaalis, metsas ja rannas. Nii nad õpivadki.

Upuvad. Otsivad üksteist mööda metsa taga. Roomavad sinka-vonka mööda rannaliiva ja pinkidealuseid, 90 kilo kaaluv kannatanu kukil." Nii kirjeldas olukorda Postimehe ajakirjanik, kes läbis G4Si vetelpäästja kursused.

Skandaal tühjast kotist

Õhtulehe abiga tõsis turvatöötaja väikesest eksitusest suur skandaal, kui ühes Tallinna kaubamajas peeti turvakontrolliks kinni Riigikogu liige Villu Reiljan.

Reiljan peeti kinni, kuna turvatöötaja soovis kontrollida, kas rahvaesindaja poe kaubamärgiga riidekoti eest maksta pole unustanud. Olukord klaariti kohapeal paari minutiga, Riigikogu liikme ees vabandati, kuid kollane meedia leidis sellest hoolimata mitmeks päevaks tänuväärse teema.

Kilk müüs veerandi Skorpionist

Turvafirma Skorpion omanik Rein Kilk müüs 25 protsenti Skorpioni aktsiatest Pristisele. Täpset müügihinda Kilk ei öelnud, aga viitas: "Eelmisel aastal maksime riigile maksudena 53 miljonit krooni. Ettevõtte väärtus on sellest küll suurem, aga samas vähem kui sada miljonit."

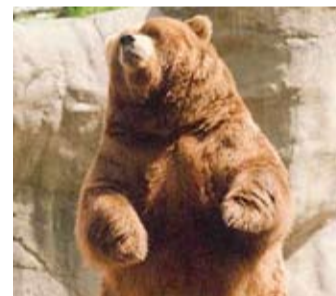
Niis viib tuletada, et 25-protsendise osaluse maksumus võiks jääda paarikümne miljoni krooni kanti.

nagu kaks tilka vett

G4SPressi toimetus ootab aadressil katrin.paas@ee.g4s.com tähelepanekuid kontserni töötajate kohta, kes sarnanevad mõne kuulsale inimesele, raamatule või filmikangelasele või loomaga.

Tugev Karu Miša Metsast

Tugev Turvajuhth Heiki G4Sist

fotokonkurss

"Kes ütles, et Ivan Orav on sumud või magab Põrgu põhjas?" Foto autor Urmas Piir.

G4SPress alustab taas fotokonkurssiga, kuhu on oodatud pildid meie ettevõttest või turvaldajast laimalt, samuti põnevad jäädvustused uudisväärtusega sündmustelt või teada-tuntud sündmuste teemal. G4SPressi toimetus ootab fotosid aadressile katrin.paas@ee.g4s.com. Paremad tööd avaldatakse intranetis ja iga kahe kuu tagant valitakse eelmise perioodi võidufoto, mille autor saab auhinna. Seekordse võidutöö auhinna on G4Si flis.

